

מבחן החכמה / דבורה קוזוינגר

שִׁידָּךְ של אחד השבטים נפטר, ובנו הצעיר נשאר לְרֶשֶׁת את משרת הַשִּׁיכּוֹת. אולם זקני השבט חששו מגילו הצעיר של בן הַשִּׁידָּךְ ואת חששם זה הביעו לפני הַשִּׁידָּךְ של השבט השכן, שהיה ידידו של הַשִּׁידָּךְ שמת.

יא שכננו הגדול! הן ידיד היית כל הימים לשיך שלנו, כאח לו. עוץ לנו והגד איך יוכל נער צעיר זה לְנַהַגְנוּ ולשפטנו בחכמה, כאשר עשה אביו, ולא יִכְבֵּד מִמֶּנּוּ? ענה השיך:

"הוי, אחים יקרים, הלא תדעו, כי לא רק ברוב שנים תימצא החכמה! אשר יהיה אהוב בעיני אללה, יְחֻנְנֶהוּ בְּתַבּוּנָה וְשִׁכְלָה, גם רך הוא וצעיר! אני מכיר את העלם הזה מילדותו, ויודע אני, כי נבון הוא ובהיר מחשבה, והלכות המשפט לא זרות לו. אך אם חוששים אתם – זאת נעשה: בתום ימי האבל נִכְנַס את זקני השבט, ואני אבחן אותו בשלוש שאלות. אם יענה עליהן בשכל ודעת, נדע כי ראוי הוא להיות שיך אחרי אביו."

בתום ארבעים ימי האבל נערכה פְּרָה גדולה לזכר המת. כל זקני השבטים התאספו באוהל הגדול, העלו זיכרונות מחיי הַשִּׁידָּךְ וסיפרו מעללי גבורתו וחכמתו. עוד הם מיטיבים לבם בסעודה ומדברים ומספרים, קם השיך השכן וקרא:

"הוי, 'בן אחי היקר! הנה נועדת להיות לשיך אחרי אביך הגדול, אשר היה רעי כאחד לי. אך צעיר אתה ורך בשנים. ולא נדע אם אמנם תוכל לְנַהַג ולנהיג את הקרואים, נברך אותך כְּבָרְךָ אחד הַשִּׁיכּוֹת."

דממה השתררה באוהל הגדול. כל הנאספים הִטּוּ אוזן בסקרנות, לשמוע אם יצליח הַשִּׁידָּךְ לעמוד במבחן החכמה.

"מה תעשה אם יבואו אליך למשפט שני אנשים טיפשים?" שאל השיך את שאלתו הראשונה.

הרהר העלם רגעים מספר. חשב וענה: "שני אנשים טיפשים לא ירצו לשמוע בקול ההיגיון, כי טיפשים הם. כל אחד יתעקש וימשיך לטעון, כי הוא הצודק. על כן אוציא מכיסי וְאַפְצָה את שניהם."

"יפה אמרת," אמר השיך במאור פנים ושאל בשנית: "ומה תעשה, אם יבואו שני אחרים, אחד טוב ואחד רע?"

"במקרה כזה אקח מן הטוב ואתן לרע, ושניהם יהיו מרוצים: הרע ישמח כי הוא זכה במשפט, והטוב ישמח על כי חוסל הריב ביניהם, גם אם הוא המפסיד."

"וטוב תעשה," אמר השיך והקִּשָּׁה בשלישית: "ומה יהיה כי יביאו לפניך את ריבם שני אנשים טובים וחכמים?"

חיוך עלה על פני השיך. הוא פנה אל הקרואים, ולשמחת לב השיך השכן, השיב תשובה ניצחת:

"הוי אורחים נכבדים, הלא ידעתם, כי אנשים כאלה לעולם לא יבואו אליי למשפט! שני אנשים טובים, שני אנשים חכמים, תמיד ימצאו דרך להתפשר

ביניהם ולחיות בשלום!"

30

35